

Instrukcja dokonywania samooceny oraz sporządzania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Samoocena oraz oświadczenie o stanie kontroli zarządczej sporządzane są w oparciu o skuteczny nadzór i monitoring systemu zarządzania i kontroli stosowany w ciągu całego roku budżetowego, realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bydgoszczy;
2. Niniejsza instrukcja określa zakres, zasady i sposób dokonywania samooceny oraz sporządzania oświadczeń o stanie kontroli zarządczej, w tym w szczególności:
  - a) sposób dokonywania i dokumentowania samooceny,
  - b) przyjęte kryteria jakościowe i ilościowe, na podstawie których jest sporządzana ocena,
  - c) zdefiniowanie odpowiedzialności uczestników procesu samooceny w miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bydgoszczy,
  - d) zasady sporządzania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, zasady przygotowania oświadczeń cząstkowych przez pracowników Ośrodka.

Podstawa prawna

§ 2

System samooceny oraz składania oświadczeń o stanie kontroli zarządczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, wprowadzony został na podstawie:

- 1) art. 68 – 71 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240),
- 2) Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- 3) Komunikatu Nr 3 Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych,
- 4) Zarządzenia Nr 441/2011 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 26 maja 2011r. w sprawie wprowadzenia zasad kontroli zarządczej w Mieście Bydgoszczy.

Podstawowe definicje

§ 3

Użyte w Instrukcji terminy oznaczają:

Dyrektor – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,

Ilościowe kryteria oceny – kryteria odnoszące się do przyjętych wartości wskaźników i mierników działalności,

Jakościowe kryteria oceny – kryteria odnoszące się do jakości funkcjonowania elementów systemu kontroli zarządczej: środowisko wewnętrzne, cele i zarządzanie ryzykiem, mechanizmy kontrolne, informacja i komunikacja, monitoring,

Ośrodek – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy,

Kwestionariusz samooceny – kwestionariusz, w którym dokumentowane są wyniki oceny systemu kontroli zarządczej,

Samoocena – samoocena systemu kontroli zarządczej, formalny proces, który umożliwia dokonanie przeglądu istniejących mechanizmów kontroli pod względem adekwatności, celem proponowania i wdrażania ulepszeń w istniejącym systemie.

Samoocena systemu kontroli zarządczej

§ 4

1. Nadzorowanie i kontrolowanie jest funkcją kierowania i pozostaje integralną częścią ogólnego procesu zarządzania działaniami oraz silnego systemu kontroli zarządczej. W związku z tym do obowiązków Ośrodka należy:

a) identyfikowanie i ocena ryzyka niepowodzenia (nieprawidłowości i błędy) związanego z konkretnym obszarem działań,

b) opracowanie i ustalenie zasad (polityki), planów, standardów działań, systemów i innych środków, aby zminimalizować, ograniczyć lub usunąć ryzyko związane ze zidentyfikowanym zagrożeniem,

c) wprowadzenie praktyczne procesów (lub narzędzi, procedur) nadzorowanie i kontrolowania, które zachęcają i wymagają od podległych pracowników wykonywania swoich obowiązków w taki sposób, aby osiągnąć cele kontroli zarządczej wymienione powyżej,

d) zapewnienie skuteczności wykonywania kontroli zarządczej i dbałość o ciągłą poprawę realizowanych przez siebie procesów,

2. Celem uzyskania racjonalnego zapewnienia, iż zbudowany na poziomie Ośrodka system kontroli zarządczej został zaprojektowany właściwie, wyznaczeni przez Dyrektora pracownicy Ośrodka są zobowiązani do udziału w samoocenie, w terminie **do końca grudnia każdego roku**,

3. Samoocena może zostać przeprowadzona dodatkowo w trakcie roku budżetowego, w trybie doraźnym, w przypadku wystąpienie istotnych zmian w odniesieniu do funkcjonowania Ośrodka.

4. Zakres oraz przebieg samooceny ustala Dyrektor Ośrodka.

§ 5

1. Jedną z najczęściej stosowanych metod przeprowadzania samooceny kontroli zarządczej jest ankieta (kwestionariusz). Wzór ankiety powinien być zatwierdzony przez Dyrektora i odpowiadać wytycznym w tym zakresie,
2. Celem dokonania właściwej oceny istotnych ryzyk i zagrożeń, w ramach przeprowadzanej samooceny, winno się uwzględnić:
  - a) założenia przyjęte w planie działalności Ośrodka,
  - b) szczegółowe zakresy odpowiedzialności.

§ 6

1. Samoocenę przeprowadza się przy zachowaniu zasady rzetelności i bezstronności dokonywanych ocen, poprzez odniesienie się do istniejących dowodów funkcjonującego systemu kontroli zarządczej. W tym celu należy wykorzystać informacje zebrane w wyniku:
  - a) sprawowanego nadzoru merytorycznego,
  - b) wykonywanych przeglądów bieżących (monitoring) działalności,
  - c) analizy i oceny ryzyka

oraz

- a) informacje przekazywane przez pracowników Ośrodka, które mogą mieć wpływ na ocenę i doskonalenie kontroli zarządczej,
  - b) informacje na temat stworzonych procedur wewnętrznych,
  - c) c) informacje na temat działań szkoleniowych i innych wzmacniających systemy kontrolne.
2. Podczas przygotowania kwestionariuszy należy wziąć pod uwagę wszelkie informacje na temat nieprawidłowości i ryzyk funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, o jakich mowa w protokołach kontrolnych i audytowych, wewnętrznych oraz zewnętrznych kontroli Ośrodka.

§ 7

Wynikiem przeprowadzonej samooceny winna być propozycja działań mających charakter prewencyjny, odnoszących się do możliwości i usprawnienia funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Ośrodku, a także zapobieganiu nieprawidłowościom, stratom lub złemu zarządzaniu.

Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej

§ 8

1. Celem potwierdzenia, że system kontroli zarządczej wdrożony w Ośrodku zapewnia realizację celów i zadań w sposób zgodny z prawem oraz jest efektywny, oszczędny i terminowy we wszystkich procesach zachodzących w Ośrodku, Dyrektor składa

corocznie oświadczenie do Prezydenta Miasta Bydgoszczy, zgodnie z § 15 Zarządzenia Nr 441/2011 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 26 maja 2011r., według wzoru będącego załącznikiem Nr 1 niniejszego zarządzenia,

2. Wyznaczeni przez Dyrektora Ośrodka pracownicy składają częściowe oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w obszarach swoich odpowiedzialności, w terminie do końca grudnia każdego roku. Wzór oświadczenia częściowego stanowi załącznik Nr 2 niniejszego zarządzenia.

§ 9

Przy sporządzaniu oświadczeń należy uwzględnić wyniki dokonanej samooceny systemu kontroli zarządczej.